

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Department of Theory and Practice of Translation from the English
Language

TERM PAPER

in Translation Studies

under the title: **Peculiarities of translating English military idioms into Ukrainian
(based on the news site "Telegraf")**

Group LLe03-21
Faculty of German Philology
and Translation
Educational Programme:
English language and literature, the
second foreign language, translation
Majoring 035 Philology
Bohdana Liska
Research supervisor:
Kateryna Nykytchenko

Kyiv – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний лінгвістичний університет
Факультет германської філології і перекладу
Кафедра теорії і практики перекладу з
англійської мови

Представлено на кафедрі _____
(дата, підпис секретаря кафедри)

Рецензування _____

(кількість балів, «до захисту» («на
доопрацювання»), дата, підпис керівника
курсової роботи)

Захист _____
(кількість балів, дата, підпис викладача)

Підсумкова оцінка _____

(кількість балів, оцінка за 4-х бальною
системою, дата, підпис викладача)

КУРСОВА РОБОТА

З ПЕРЕКЛАДУ
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ МІЛІТАРНИХ ІДІОМ
УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ САЙТУ НОВИН
“ТЕЛЕГРАФ”)

студентки групи МЛа03-21
Ліски Богдани Дмитрівни

Керівник курсової роботи _____
(підпис)

викладач кафедри
Никитченко Катерина Петрівна

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

Завідувач кафедри теорії і
практики перекладу з
англійської мови

_____ (підпис)

к.ф.н., доц. Мелько Х.Б.

_____ вересня 2024 р

ЗАВДАННЯ
на курсову роботу з перекладу з англійської мови
для студентів III курсу

студент III курсу групи МЛа 03-21, факультету германської філології і перекладу КНЛУ спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, освітня програма Англійська мова та література, друга іноземна мова, переклад

Тема роботи:

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ МІЛІТАРНИХ ІДИОМ УКРАЇНСЬКОЮ
МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ САЙТУ НОВИН “ТЕЛЕГРАФ”)**

Науковий керівник: викладач кафедри

Дата видачі завдання _____ листопад 2024 року

Графік виконання курсової роботи з перекладу

№ п/п	Найменування частин та план курсової роботи	Терміни звіту про виконання	Відмітка про виконання
1.	Аналіз наукових першоджерел і написання теоретичної частини курсової роботи (розділ 1)	1–5 січня 2023 р.	
2.	Аналіз дискурсу, який досліджується, на матеріалі фрагмента тексту; проведення перекладацького аналізу матеріалу дослідження і написання практичної частини курсової роботи (розділ 2)	20–25 лютого 2024 р.	
3.	Написання вступу і висновків дослідження, оформлення курсової роботи і подача завершеної курсової роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	1–4 березня 2024 р.	
4.	Оцінювання курсових робіт науковими керівниками , підготовка студентами презентацій до захисту курсової роботи	25–30 квітня 2024 р.	
5.	Захист курсової роботи (за розкладом деканату)	2–13 травня 2024 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

РЕЦЕНЗІЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ З ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

студентки III курсу групи МЛа03-21 факультету германської філології і перекладу КНЛУ спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, освітня програма Англійська мова та література, друга іноземна мова, переклад

Ліски Богдани Дмитрівни

за темою **ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ МІЛІТАРНИХ ІДІОМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ САЙТУ НОВИН “ТЕЛЕГРАФ”)**

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи – <i>загалом 5 балів</i> (усі компоненти присутні – 5 , один або декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до курсової роботи – <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , незначні помилки в оформленні – 8 , значні помилки в оформленні – 4 , оформлення переважно невірне – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам – <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , відповідність неповна – 8 , відповідність часткова – 4 , не відповідає вимогам – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам – <i>загалом 15 балів</i> (повна відповідність – 15 , відповідність неповна – 10 , відповідність часткова – 5 , не відповідає вимогам – 0)	
5.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам – <i>загалом 20 балів</i> (повна відповідність – 20 , відповідність неповна – 15 , відповідність часткова – 10 , не відповідає вимогам – 0)	
6.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження – <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , відповідність неповна – 8 , відповідність часткова – 4 , не відповідає вимогам – 0)	

Усього набрано балів: _____

Оцінка:

“До захисту”

_____

(42-70 балів)

_____

(підпис керівника)

“На доопрацювання”

_____

(0-41 балів)

_____

(підпис керівника)

“ _____ ” _____ 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	1
РОЗДІЛ 1. ІДІОМАТИКА ЯК ЛІНГВІСТИЧНЕ ЯВИЩЕ І ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРОБЛЕМА	3
1.1 Ідіоматика як лінгвістичне явище.....	3
1.2 Перекладацькі способи відтворення ідіом українською мовою.....	7
РОЗДІЛ 2. МІЛІТАРНІ ІДІОМИ В ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСІ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ.....	14
2.1 Лексичні трансформації при перекладі ідіом у інтернет-дискурсі.....	14
2.2 Граматичні трансформації при перекладі ідіом у інтернет-дискурсі.....	15
2.3 Способи перекладу мілітарних ідіом у інтернет-дискурсі.....	16
ВИСНОВКИ.....	25
БІБЛІОГРАФІЯ.....	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	27
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	29
ДОДАТОК.....	33
РЕЗЮМЕ.....	43

ВСТУП

Актуальність теми курсової роботи. Актуальність курсової роботи полягає у важливості вивчення та аналізу словникового складу військової лексики, який постійно поповнюється новими термінами та виразами.

У світі, де військові технології та стратегії стрімко розвиваються, інновації з'являються на кожному кроці, що створює потребу у швидкому та ефективному перекладі нової інформації для подальшого використання.

У сфері військового перекладу велике значення надається точності і вірності передачі змісту. Оскільки перекладений матеріал може мати прямий вплив на прийняття стратегічних рішень, військові операції та інші важливі аспекти, важливо, щоб переклад був максимально точним і відповідав оригіналу.

Завдання полягає не тільки в тому, щоб передати лексичне значення слів, а й у збереженні емоційно-контекстуального навантаження військового жаргону. Це допомагає забезпечити правильне розуміння та інтерпретацію інформації, яка може вплинути на подальші дії та рішення у сценаріях війни.

Таким чином, дослідження в цій галузі мають практичне застосування, сприяючи оптимізації військового перекладу для забезпечення надійного та ефективного обміну інформацією у військовому середовищі, яке швидко змінюється.

Методологія та методи дослідження. Ідіоми в рамках фразеології досліджували такі вчені, як В. Виноградов, О. Кунін. Класифікацію та особливості перекладу англійських ідіом вивчали Є. Ясюкевич, О. Сवेशнікова, В. Савицкий, О. Селіванова. Структурно-семантична характеристика соматичних фразеологізмів англійської мови є предметом наукових доробок І. Денисенко, О. Курілко. Проте саме мілітарні ідіоми не були предметом ґрунтовного вивчення, як і їх перекладацький аспект.

Метою роботи є виявлення особливостей перекладу ідіом, досліджуючи їх на матеріалі інтернет-дискурсу.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення конкретних **завдань**:

1. дослідити лінгвістичне явище ідіоми
2. визначити способи перекладу ідіом
3. дослідити варіанти перекладу мілітарних ідіом
4. виявити лексичні трансформації при перекладі мілітарних ідіом з англійської мови українською мовою;
5. виявити граматичні трансформації при перекладі мілітарних ідіом ідіом з англійської мови на українську мову.

Об'єкт дослідження – мілітарні ідіоми в англійській мові.

Предмет дослідження – особливості перекладу англійських мілітарних ідіом українською мовою на матеріалі сайту новин “Телеграф”.

Методологія та методи дослідження:

Загальнонаукові методи аналізу та синтезу – для виконання курсової роботи було опрацьовано багато різноманітних джерел та було проаналізовано способи перекладу ідіом та типи трансформації.

Метод суцільної вибірки – був опрацьований матеріал онлайн-видання та були обрані мілітарні ідіоми для аналізу.

Перекладацький аналіз – під час виконання роботи були проаналізовані лексичні та граматичні трансформації при перекладі мілітарних ідіом з англійської мови українською мовою.

Метод кількісних підрахунків – був проведений підрахунок співвідношення способів перекладу мілітарних ідіом з англійської мови українською мовою.

Структура курсової роботи. Курсова робота складається з вступу, двох розділів, висновку та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ІДИОМАТИКА ЯК ЛІНГВІСТИЧНЕ ЯВИЩЕ І ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРОБЛЕМА

1.1 Ідіоматика як лінгвістичне явище

Неможливо повністю опанувати іноземну мову без базового розуміння різноманітних стійких словосполучень. Адже мовна діяльність людини носить не тільки ситуативний, але також й повторювальний характер, про що може свідчити, зокрема, наявність у мові різних типів шаблонних виразів, "готових" сполучень слів, стандартних та формульних речень. Саме такими конструкціями й насичена сучасна англійська мова. Присутність подібних виразів у мовній культурі носіїв англійської мови забезпечує їх мимовільний, автоматичний використання у відповідних мовленнєвих ситуаціях [10: 187].

Наука, що займається вивченням ідіом, називається фразеологією. Н. Хомським, Б. Фрезером, В. В. Виноградовим, О. В. Куніним та низкою інших мовознавців були сформульовані провідні принципи фразеології як лінгвістичної дисципліни. Сучасна зарубіжна філологія займається ретельним дослідженням ідіом та фразеологізмів, їх класифікацією і також тлумаченням.

Ідіоматичні сполуки становлять одну з важливих складових частин мови та культури. Адже володіння мовою розуміє під собою і володіння ідіомами цієї мови. У контексті ми можемо зрозуміти кожне слово, але не завжди можемо зрозуміти сам зміст. Саме тому з ідіоматичними виразами найчастіше пов'язані ці труднощі.

Фразеологізми або ідіоматичні вирази - це слова і словосполучення, які закріплені в мові представників різних груп населення згідно з класовою або професійною приналежністю. Сам термін "фразеологія" є запозиченим з французької мови від слова "phraseologie" або грецького "phrasis" - "вираз" і logos - "вчення" [11: 115].

Ідіома - це усталена група слів, сенс яких не впливає з денотата окремого слова і може бути зрозуміла лише в цілому.

Вживання у розмові ідіом робить мову людини більш невимушеною та насиченою, а також вказує на високий рівень оволодіння іноземною мовою. Зрештою, саме англійська мова характеризується значною кількістю фразеологічних одиниць [11: 115-116].

Ідіоматичні вирази є певним феноменом культури. Отже, вони не є наслідком діяльності окремих людей, а є результатом колективної інтелектуальної діяльності суспільства, на яку впливають політичні чинники, промисловість, торгівля, релігійні вірування, мистецтво тощо [15: 2].

Найдавніші ідіоми виникли в ході інтенсивного історичного розвитку і були безпосередньо пов'язані з культурними традиціями та побутом народу. Значна кількість найстаріших ідіом була взята з біблійних і міфічних текстів, а також з кельтської, латинської, скандинавської, французької, німецької та деяких інших культур. У теперішній англійській мові нараховується приблизно 24 тисячі ідіом, і їх часто вживають у фільмах, телепрограмах, пресі, художній літературі, у дискусіях та щоденному спілкуванні [6: 29].

Важливо також розрізнити автентичні (власні) ідіоми, що виникли в процесі історичного розвитку, і запозичені. Фразеологізми можна класифікувати за тематичною спрямованістю, що відображають професії, специфіку діяльності людини.

Існує велика кількість ідіом, пов'язаних із погодними явищами, фінансами та грошима, музичним мистецтвом, спортом, кулінарією, веденням домашнього господарства, шиттям, сільським господарством, риболовлею, полюванням та іншими аспектами життя людей.

Ідіоми, які пов'язані з історією та легендами, пояснюють не лише суть певних історичних процесів, а й знайомлять нас із цікавими фактами,

розширюють світогляд тих, хто їх вивчає та застосовує. Запам'ятовування таких ідіом відбувається завдяки асоціативному мисленню [2: 9].

Стосовно класифікації фразеологізмів, академік Виноградов В. В. аналізує фразеологізми з боку семантичної єдності їх компонентів, що входять до їх складу. Фразеологізми, як усталені сполуки слів, що вживаються в переносному значенні, належать до трьох груп: 1) фразеологічні зрощення; 2) фразеологічні єдності; 3) фразеологічні сполуки. Такий поділ виникає залежно від галузі вживання переносних значень одиниць фразеологізмів [11: 115].

Розрізняють такі типи фразеологічних одиниць у сучасній англійській мові:

1) фразеологічні зрощення - повністю неподільні, усталені сполучення, загальне значення котрих не залежить від значення слів, що входять до їх складу, напр.: *to rain cats and dogs* – ллє, як з відра; *to be all thumbs* – бути невмілим, незграбним.

Фразеологічні зрощення утворилися внаслідок переносності значень їх складових, які в контексті сучасної англійської мови вже втратили свою актуальність. Образність фразеологічних зрощень проявляється виключно історично.

Зокрема, вислів "*to be all thumbs*" ідентичний виразу "*one's fingers are all thumbs*", що історично видозмінився. Фразеологізм "*Kilkenny cats*", ймовірно, бере свій початок з переказу про жорстоку боротьбу міст Кілкенні та Айріштаун у 17 сторіччі, яка спричинила їх спустошення.

2) фразеологічні єдності - це сталі поєднання слів, у яких за умови наявності єдиного переносного значення компоненти зберігають ознаки смислової розрізненості

Прикладами можуть бути: *to spill the beans* - розголошувати таємницю; *to burn bridges* - спалити мости; *to paint the lily* – намагатися покращити або

упорядкувати те, що не потребує поліпшення; *to be narrow in the shoulders* – не розуміти гумору.

Певною мірою фразеологічні єдності близькі до фразеологічних зрощень завдяки своїй образності та притаманній їм метафоричності. Проте, порівняно з фразеологічними зрощеннями, де смислове навантаження розкривається тільки в діячності, у фразеологічних єдностях образність стає зрозумілою шляхом використання сучасної мови.

3) фразеологічні сполуки - усталені словосполучення, що включають слова з вільним і фразеологічно спорідненим значенням, як-от: *a bosom friend* – близький друг, *a pitched battle* – запеклий бій, *a Sisyphean labor* – Сізіфова праця, *rack one's brains* – сушити голову (посилено думати, згадувати) [12: 126-127].

На думку Д. Василенка, військову фразеологію становить окремий шар фразеологічного складу мілітарного дискурсу, куди належать мовні одиниці, на позначення понять, прямо дотичних до військової діяльності, збройних сил, котрі поділяються на усталені сполучення лексем з цілком або частково переосмисленим значенням, і також на усталені сполучення слів, що не включають переосмислених елементів, віднесення яких до об'єкта вивчення базується на глибокому розумінні фразеології, що досліджує не тільки ідіоми та фразеологічні сполучення, а й усталені словосполучення всіх структурних типів [4:10].

Словниковий склад сучасних мілітарних понять є нестабільним. Він зазнає постійних змін внаслідок неактуальності деяких одиниць, зміни їхнього значення і появи додаткових термінів через реорганізацію збройних формувань, виникнення нових типів озброєння та бойової техніки, а відтак - нових методів здійснення бойових операцій.

Окремі термінологічні новоутворення залишаються мало зрозумілими для більшості носіїв англійської мови, непричетних до мілітарної сфери. Проте

зрозуміти значення фразеологізму можна, спираючись на контекст та аналізуючи його структуру.

Наприклад, вираз *"fireworks display"* означає "фейєрверк". Проте внаслідок конфлікту в Перській затоці він отримав інше переносне значення: "перші звістки щодо обстрілу Багдада". Будова дієслова *"weaponize"* і зміст дозволяють тлумачити це слово як "обладнати ракетносією зброєю" - *"India and Pakistan have begun weaponizing the nuclear devices they first tested in 1998, Clinton administration officials now believe. Pakistan has already placed a nuclear warhead on some of its missiles, and India is responding in kind, they say"* [Newsweek, October 18, 1999] - "Посадовці адміністрації Клінтона наразі припускають, що Індія та Пакистан приступили до оснащення зброєю ядерних пристроїв, які вони уперше протестували у 1998 році. Мовляв, Пакистан вже обладнав кілька ракет ядерними боеголовками, відповідно, Індія реагує на це" [5].

Фразеологізми заповнюють прогалини в лексичній системі мови, яка не може повністю забезпечити найменування нових аспектів реальності, освоєних людиною. Вони функціонують в мові, подібно до окремих слів, оскільки в їх номінативному стані вбудовано одне семантичне значення [16: 87].

Основна особливість, якою відрізняється ідіома від вільного поєднання слів, - це її здатність відтворюватися як цілісна одиниця в процесі комунікації. Стабільність є характерною для всіх типів фразеологічних одиниць (відтворення у готовій формі, семантичне ускладнення, сталість лексичної структури, морфологічна та синтаксична фіксованість) [2: 9].

1.2 Перекладацькі способи відтворення ідіом українською мовою

Складнощі при перекладі фразеологічних одиниць англійської мови на українську зумовлені не лише розбіжностями у системі будови англійської та української мов, а й, передусім, особливим статусом власне фразеологізмів, які переважно є смислово цілісними виразами, в яких змістовий план не збігається з формою вираження. Характерними рисами цих одиниць є відносна

усталеність їх складу, семантична неподільність значення, сполучуваність, а також переносний характер (у переважної більшості фразеологізмів).

Певну складність під час перекладу зумовлює національно-культурне забарвлення фразеологічних одиниць, тобто ідіотнічний аспект їхнього значення, що часто не співпадає з їхнім лексичним складом, будовою та образністю у вихідних та перекладених фразеологізмів [13: 140].

Насамперед перекладачі повинні намагатися працювати з рідною мовою, аргументуючи це тим, що компетентність носіїв іноземних мов у володінні ідіомами майже ніколи не зрівняється з рівнем компетентності носіїв рідної мови у застосуванні цих ідіом [14: 64].

Отже, той, хто займається перекладами на іноземну мову, навряд чи зможе досягнути здатності носія мови оцінювати, як і коли слід вживати ідіому. Перекладачі повинні надати можливість читачам мови перекладу зрозуміти і сприйняти текст з точки зору їхнього власного культурного контексту. Втім, через підвищення ринкового попиту на переклади, перекладачам нерідко доводиться перекладати другою мовою. За таких умов виникає ще більша потреба зосередити увагу на культурно-специфічних аспектах у підготовці перекладачів та різноманітних стратегіях, які можуть бути застосовані при перекладі [18: 11].

Отже, першим шляхом здійснення перекладу фразеологізмів є передача англomовного матеріалу з використанням **фразеологічних еквівалентів**. Таким чином, під фразеологічним еквівалентом вважаються ті фразеологічні одиниці, що несуть той самий денотативний зміст, переносне значення, мають однакову стилістичну забарвленість, близькі за своїм лексичним складом та граматичною будовою". Наприклад, *in seventh heaven* – на сьомому небі. [3: 210].

Необхідно наголосити, що існує доволі мала кількість фразеологічних еквівалентів. Переважно це інтернаціональні фразеологічні сполуки. Проте, за умови запозичення різними мовами тієї самої фразеологічної одиниці

відбувається змінення її значення в одній з мов, результатом чого є поява "хибних друзів перекладача", подібних за формою, але відмінних за значенням.

Так, наприклад, англійський фразеологізм *to lead by the nose* та український водити за ніс співпадають за формою, але різняться за значенням, адже англійський фразеологізм означає цілком підпорядковувати, командувати, а український - обманювати [13: 140].

У групу фразеологізмів, що передаються засобами еквівалентів, передусім належать інтернаціональні вирази, тобто такі фразеологізми, що вживаються в багатьох європейських мовах і поєднані єдиним походженням, тобто запозичені з якогось одного джерела. Найчастіше це вирази біблійної, міфологічної або літературної приналежності. Витоками таких фразеологічних відповідників є:

- 1) антична міфологія (*Achille's heel* - Ахіллесова п'ята, слабка, вразливе місце);
- 2) історичні події (*to meet one's Waterloo* - бути розбитим, зазнати остаточної поразки);
- 3) літературні твори (*Aladdin's lamp* - чарівна лампа Аладдіна);
- 4) схожі ситуації (*Rob Peter to pay Paul* - підтримувати одного на шкоду іншому)

Наступним різновидом перекладу фразеологізмів є використання **неповного (часткового) еквівалента**. Під неповним (частковим) фразеологічним еквівалентом мається на увазі мовна одиниця перекладу, котра є відповідником цілісної та повної, співвідносної багатозначної мовної одиниці мови оригіналу, однак не у всіх її значеннях. У такому випадку смисл обох фразеологізмів співпадає, а форма частково схожа. [3: 210].

До таких еквівалентів належать: *to dance like an elephant* – танцювати як ведмідь, *as flies to sugar* – як мухи на мед, *he laughs best who laughs last* – почав сміхом, а закінчив сльозами [13: 140].

Пояснення значення за допомогою **описового перекладу**. Якщо в англійської ідіоми відсутній відповідник або аналог українською мовою, а буквальный переклад недостатньо зрозумілий, перекладачу варто відмовитися від відтворення художньої образності та звернутися до описового перекладу, розкриваючи суть ідіоматичної одиниці через вільне поєднання слів. *the real McCoy* – відмінна річ, щось дуже цінне; *give a wide berth* – уникати, ухилятися; *once in a blue moon* – дуже рідко.

Транслітерація з поясненням, тобто наданням додаткових відомостей, які є необхідними для розуміння цієї ідіоми. Такий варіант доволі зручний при перекладі переважної більшості фразеологізмів з власними іменами, адже сприяє формуванню у свідомості читача уявлення, яке виникатиме щоразу, щойно читач або слухач натрапить на потрібний йому антропонім. Наприклад, ідіому *honest Abe* доцільно підкріпити поясненням, що мається на увазі Авраам Лінкольн, шістнадцятий президент Сполучених Штатів Америки. При цьому перекладачу необхідно володіти відповідними фоновими знаннями, щоб виконати грамотний переклад [8].

Калькування - буквальный переклад англійських ідіом, що застосовується тоді, коли у англійської ідіоми відсутній рівнозначний відповідник або аналог в українській мові. Отриманий вираз не є ідіомою в українській мові, а радше оказіональним утворенням, метафоричність якого повинна легко сприйматися українським читачем.

Наприклад, англійські прислів'я та приказки перекладаються методом калькування:

After all, tomorrow is another day! – зрештою, завтра новий день;

He needs a long spoon that sups with the devil – тому, хто зібрався повечеряти з дияволом, потрібна довша ложка. [1: 12-13].

Намагання досягти точності перекладу не повинно обмежуватися калькуванням, адже калькування та дослівний переклад призводять до

викривлення значення фразеологічної сполуки та до зникнення її оригінальності та автентичності. Працюючи з перекладом фразеологізмів, не можна передавати їх основний сенс без врахування форми, оскільки форма фразеологічної одиниці теж має певне навантаження і несе в собі основну інформацію, а нерідко і визначає зміст. Інформація, яка закладена у фразеологізмі, часом передається лише через саму форму. Отже, перекладачеві слід аналізувати оригінал не тільки через призму комунікативного завдання, але й з точки зору його формальної будови, виявляючи особливості інформації, яку потрібно перекласти [7: 85].

Контекстуальна заміна - вживання української ідіоми, яка хоч і не збігається за своїм значенням з англійським словосполученням, взятим самостійно, але виражає його сенс з необхідною змістовою та стилістичною точністю в певному конкретному контексті.

Наприклад, *to work one's fingers to the bones* - працювати не покладаючи рук, *fetch and carry for* - бути на побігеньках, *to pull foot* - рвати кігті. Цей варіант перекладу є контекстуальним, тому варто зазначити, що така заміна може бути недоречною в інших контекстах.

Ідіоматичний аналог - це образний фразеологічний вислів в українській мові, що за своїм значенням схожий на англійську ідіому, однак базується на іншому образі, наприклад: *take hay while the sun shines* – куй залізо, поки гаряче; *catch somebody red-handed* – спіймати на гарячому; *when pigs fly* – коли щось у лісі здохне; *like a cat on a hot tin roof* – наче муха в окропі.

Підбір відповідника потребує від перекладача досконалого володіння всіма засобами рідної мови, а заодно неухильного дотримання принципу стилістичної і жанрової єдності аналога з оригінальною ідіоматичною одиницею [1: 12-13].

Згідно з класифікацією Максимова С. Є існують граматичні та лексичні перекладацькі трансформації. До граматичних перекладацьких трансформацій належать:

1. **Транспозиція** - це перестановка порядку слів у словосполученнях і реченнях, зумовлена значними структурними розбіжностями у вираженні теми і реми в різних мовах.
2. **Граматична заміна** - це заміщення слова, що належить до однієї частини мови, словом, що входить до іншої частини мови (морфологічна заміна), чи заміна однієї синтаксичної одиниці іншою синтаксичною одиницею (синтаксична заміна).
3. **Додавання** застосовується для компенсації семантичних або граматичних утрат і нерідко поєднується з транспозицією та граматичною заміною.
4. **Опущення** - це трансформація, яка протилежна додаванню і служить для того, щоб усунути надлишкову інформацію.

До лексичних перекладацьких трансформацій належать:

1. **Узагальнення значень**, що полягає в заміні слів (словосполучень) мови першотвору з більш вузьким значенням словами (словосполученнями) мови перекладу з загальним (ширшим) значенням.

2. **Диференціація значень** зумовлюється тим, що багато англійських багатозначних слів не завжди мають безпосередні еквіваленти в українській мові. У таких випадках словники подають ряд значень, що лише частково розкривають значення слова мови оригіналу, і перекладачеві необхідно вибрати один із варіантів, який найбільше підходить до контексту.

3. **Конкретизація ("уточнення") значень** - це заміна слів ("виразів") мови оригіналу із широким значенням словами ("висловами") мови перекладу з більш специфічним ("вузьким") значенням.

4. **Логічний (або смисловий) розвиток** - це заміщення при перекладі словникового відповідника контекстуальним, логічно поєднаним з першим. Також сюди входять різноманітні метафоричні та метонімічні перетворення, що проводяться на основі прийому перехрещування, тобто коли частина значення одного поняття вводиться у зміст іншого поняття і навпаки. Так, предметом може бути замінена його ознака, процесом - предмет, властивістю - предмет або процес.

5. **Антонімічний переклад** - це заміна оригінального поняття в перекладі його протилежним варіантом з відповідною перебудовою висловлювання, спрямованою на максимально достовірну передачу його змісту. Зокрема, це такі прийоми, як вживання стверджувальної конструкції замість заперечної або застосування семантичних антонімів

6. **Повна перебудова фрагменту тексту.** Це перетворення змінює внутрішню структуру будь-якого сегмента тексту: починаючи зі слова, словосполучення і закінчуючи повним реченням. Ця реорганізація має інтегральний підхід, так що видимі структурні зв'язки між формою тексту оригіналу та перекладу вже не простежуються.

7. Під **компенсацією** слід розглядати заміну "неперекладного" елемента оригіналу іншим елементом мови перекладу відповідно до загальної ідеї тексту оригіналу і в тому місці, яке відповідає правилам тексту перекладу. [9: 112-116].

РОЗДІЛ 2.

МІЛІТАРНІ ІДІОМИ В ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСІ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ

2.1 Лексичні трансформації при перекладі ідіом у інтернет-дискурсі

У сучасному суспільстві військова термінологія та ідіоми використовуються як важливий засіб спілкування у військовому середовищі. Водночас при перекладі таких виразів постає завдання зберегти змістовність і виразність, щоб передати відчуття напруги та військового духу. У цьому дослідженні ми порівнюємо англійські військові ідіоми з їхніми українськими перекладами, виявивши відтінки значення та виразність військової експресії.

До лексичних трансформацій належать:

(35) *Police accuse courts of letting officers 'take the flak' over Insulate Britain protests*(TT:URL). - Поліція звинувачує суди в тому, що вони дозволяють офіцерам "брати на себе удар" через протести "Ізолюй Британію".

Лексичною трансформацією в цьому випадку є модуляція, адже ця трансформація означає вибір слова, яке підходить по контексту замість словникового відповідника. В цьому випадку слово "flak" перекладене як "удар", хоча його евівалентом є "критика", "галас".

(42) *Teachers 'go rogue' and cancel nativities because of new Covid restrictions to tackle omicron*(TT:URL).. - Вчителі "йдуть на хитрість" і скасовують вертепи через нові обмеження Covid для боротьби з омікроном.

У цьому реченні використана лексична трансформація конкретизації, адже слово "rogue" має широке значення. Це може бути "негідник", "шахрай", "злочин". У цьому випадку обрано більш конкретне значення "хитрість", яке підходить до контексту.

(37) *Retailers go Awol as shoppers struggle with missing or late deliveries* (TT:URL). - Роздрібні торговці тікають, а покупці борються з відсутністю або запізненням поставок.

Для перекладу цієї ідіоми була обрана трансформація модуляції, адже словосполучення "go Awol" може бути перекладене як "піти в самоволку", "піти самостійно". Слово "тікати" не є словниковим відповідником, проте передає сенс і підходить до контексту.

2.2 Граматичні трансформації при перекладі ідіом у інтернет-дискурсі

Граматичні перекладацькі трансформації - це внесення змін у склад речення в процесі перекладу.

До граматичних трансформацій належать:

(3) *Shock and awe: we've been on front line for years, say women, as Royal Marines open up commando course to all* (ТТ: URL). - Шок: ми роками були на передовій, розповідають жінки, коли Королівська морська піхота оголосила про відкриття курсу підготовки спецпризначенців для всіх охочих.

Shock and awe - шок

При передачі значення цієї ідіоми була використана трансформація опущення, під час використання якої, певні частини тексту усуваються, проте на розуміння значення це не впливає.

(13) *Russian infantry are dispatched on blind charges nicknamed 'Zombie Waves' across no-man's land, running headlong into machine gun fire* (ТТ: URL) - Російські піхотинці, немов зомбі, йдуть на атаки через нічийну землю, де їх косить кулеметний вогонь.

No man's land - нічийна земля

У цьому випадку була використана морфологічна заміна. "*No man's land*" - це вираз, який складається з заперечної частки "no", іменника "man" у присвійному відмінку та іменника "land". "Нічийна земля" - це сполучення слів, яке складається з присвійного займенника "нічийний" та іменника "земля".

(22) *Former police chief rejects Matt Hancock's Covid 'marching orders' in leaked WhatsApp texts* (ТТ: URL). - Колишній начальник поліції ігнорує вказівки Метта Хенкока щодо COVID-19 у викритих повідомленнях WhatsApp.

Marching orders - вказівки

У цьому випадку було застосовано опущення слова "marching" при перекладі ідіоми, проте сенс ідіоми збережено і розкрито.

2.3. Способи перекладу мілітарних ідіом з англійської українською мовою

Під час аналізу були виявлені такі способи перекладу ідіом з англійської мови на українську:

(1) *Encircled Russian forces urged to lay down arms in key Donetsk town*

(ТТ: URL). - У головному місті Донецьку оточені російські війська закликають припинити вогонь.

To lay down arms - припинити вогонь

Ця ідіома перекладена з допомогою описового перекладу для забезпечення достовірного та логічного відтворення змісту оригіналу. Вислів "припинити вогонь" чітко розкриває суть оригінального виразу, проте його структура та лексика відрізняються від перекладу. Застосування описового перекладу - типовий спосіб під час перекладу ідіом, які часто не мають точних відповідників в іншій мові.

(2) *British soldier will not be charged over 'friendly fire' death of comrade in Afghanistan* (ТТ: URL). - Британського солдата не судитимуть за смерть товариша від "дружнього вогню" в Афганістані.

Friendly fire - дружній вогонь

Це перетворення, що полягає в тому, що слово або вираз з однієї мови передається за допомогою лексем або висловів з іншої мови, має назву калькування. Так, у цьому випадку "дружній вогонь" є калькуванням англійської ідіоми "friendly fire".

(4) *Omnishambles complete as Tories beat a humiliating retreat from the Leadsom amendment* (ТТ: URL). - Безлад завершився, оскільки Топі знали принизливої поразки від поправки Лідсома.

Beat a retreat - зазнати поразки

З тієї причини, що еквівалент цієї ідіоми відсутній в українській мові, тут можна вдатися до описового перекладу і розкрити зміст фразеологізму через вільне поєднання слів.

(5) *Intimate letters written by Fighter Command officer Geoffrey Myers reveal the heroism and high jinks of life in the line of fire* (ТТ: URL). - Задусевні листи, написані офіцером винищувальної бригади Джеффри Майерсом, розкривають героїзм і тонкощі життя на лінії вогню.

In the line of fire - на лінії вогню

Для перекладу цієї ідіоми був обраний словниковий відповідник фразеологічної одиниці, таким чином це перетворення є фразеологічною калькою. Можливі й інші варіанти перекладу цієї ідіоми, наприклад, "під обстрілом", "під вогнем", "в зоні бойових дій".

(6) *A blunt attack and David De Gea's struggles: How Manchester United have regressed under Ole Gunnar Solskjaer* (ТТ: URL). - Слабка гра та негаразди Давіда Де Хеа: Як "Манчестер Юнайтед" регресував під керівництвом Уле-Гуннара Сульш'єра.

A blunt attack - слабка гра

Ця фразеологічна сполука є прикладом описового перекладу, адже сенс цієї ідіоми виражений засобами української мови, які не є контекстуальними чи словниковими еквівалентами.

(7) *Dyson 'fighting a losing battle' despite rapid growth* (ТТ: URL). - Компанія Dyson женеться за марною надією, незважаючи на стрімке зростання.

To fight a losing battle - гнатися за марною надією

Під час перекладу був обраний контекстуальний аналог, адже вислів "гнатися за марною надією" також є фразеологічним в українській мові, проте не є прямим відповідником ідіоми "to fight a losing battle".

(8) *Netflix's German anti-war film fought tooth and nail with The Banshees of Inisherin in a nerve-wracking ceremony (TT: URL). - Німецький антивоєнний фільм Netflix бився не на життя, а на смерть з "The Banshees of Inisherin" на церемонії вручення нагород, що тримала всіх у напрузі.*

To fight tooth and nail - битися не на життя, а на смерть

Цей спосіб перекладу належить до підбору неповного еквівалента, бо форма цих двох фразеологізмів є лише частково схожою, а зміст, який вони передають, співпадає.

(9) *Caster Semenya, the woman caught in the crossfire of the trans sport row, tells her troubling story* (TT: URL). - Кастер Семеня, жінка, що опинилася в центрі суперечок щодо участі трансгендерних атлетів у змаганнях, розповідає свою непросту історію.

To be caught in the crossfire - опинитися у центрі суперечок

У цьому контексті необхідним є описовий переклад, щоб розкрити сенс ідіоми і при цьому дотримуватися стилістичного оформлення тексту.

(10) *Ursula von der Leyen demands EU military integration and boots on the ground* (TT: URL). - Урсула фон дер Ляйен вимагає військової інтеграції ЄС та перебування військ на території країни.

Boots on the ground - перебування військ на території країни

Способом передачі фразеологізма в цьому випадку є описовий переклад, адже зміст ідіоми передано з допомогою вільних сполучень слів.

(11) *David Cameron hung out to dry but Tories close ranks on Greensill inquiry* (TT: URL). - Девіда Кемерона залишили напризволяще, але Тори згуртувалися під час розслідування Greensill.

Close ranks - згуртуватися

Описовий переклад був використаний, щоб передати зміст ідіоми у цьому контексті.

(12) *Sooner or later the Chancellor will have to bite the bullet* (TT: URL). -

Неминуче канцлерці доведеться піти на жертви.

To bite the bullet - піти на жертви

Це словосполучення є прикладом контекстуальної заміни, адже українська ідіома хоч і не збігається з англійським словосполученням, але виражає його сенс у цьому контексті.

(14) *Boris Johnson wins tax battle in Westminster ... but he could lose the war as public unrest mounts* (TT: URL). - Борис Джонсон переміг у податковій битві у Вестмінстері, але через зростання невдоволення громадськості він може програти війну.

To win in the battle, to lose the war - перемогти у битві, програти війну

Ця ідіома передана з допомогою буквального перекладу англійської ідіоми, тобто калькування.

(15) *Grindhouse: the making of the film that put Rose McGowan on the warpath* (TT: URL). - Grindhouse: фільм, який вивів Роуз МакГоуен з себе.

To put on the warpath - вивести з себе

"Вивести з себе" є контекстуальною заміною, адже цей фразеологізм передає сенс англійської ідіоми, хоч і не є її прямим відповідником.

(16) *Was this really the "progressive new role" the Sussexes envisaged for themselves when they dropped their Megxit bombshell* (20: URL). - Чи дійсно це була та "прогресивна нова роль", на яку Сассекси сподівалися, коли оголосили про Мегзіт?

To drop bombshell - оголосити

У цьому випадку використано описовий переклад, щоб передати зміст англійської ідіоми, відповідника якої в українській мові не існує.

(17) *The Queen has been left solo – but her unique sense of humour, voracious reading and sartorial choices are helping her hold the fort* (TT: URL). - Королева

залишилася одна, але її унікальне почуття гумору, захоплення читанням та бездоганний стиль допомагають їй тримати ситуацію під контролем.

To hold the fort - тримати ситуацію під контролем

При перекладі був застосований спосіб перекладу за допомогою описового перекладу для збереження сенсу ідіоми в цьому контексті.

(18) *Peter Heppell, Chindit who took part in fierce fighting behind enemy lines in the Burmese jungle – obituary* (ТТ: URL). - Пітер Хеппелл, чіндіт, який брав участь у запеклих боях в тилу ворога в бірманських джунглях - некролог.

Behind enemy lines - в тилу ворога

Переклад цієї ідіоми є прикладом описового перекладу, адже зміст фразеологізма переданий за допомогою сполучень слів, які не є ідіоматичними

(19) *Manchester City take no prisoners as they batter Burton in League Cup semi* (ТТ: URL). - "Манчестер Сіті" не залишають шансів "Бертону" і перемагають у півфіналі Кубка Ліги.

To take no prisoners - не залишати шансів

У цьому випадку було застосовано описовий переклад для розкриття сенсу ідіоми в цьому контексті.

(20) *The streaming service's most-watched show is an under-the-radar phenomenon* (ТТ: URL). - Найпопулярніше шоу на стрімінговому сервісі - таємниця за сімома печатками.

Under-the-radar - за сімома печатками

Способом перекладом у цьому випадку є вживання ідіоматичного аналога, адже англійська ідіома подібна з українським фразеологізмом, але базується на іншому образі.

(21) *Bernardo Silva and Riyad Mahrez were also in firing line as England international aimed friendly jabs at their displays on the final day* (ТТ: URL). - Бернардо Сілва та Ріяд Махрез також опинились під прицілом, оскільки збірна Англії націлилась на їхні покази в останній день.

In firing line - під прицілом

Контекстуальна заміна була використана, щоб підібрати український фразеологізм, який не збігається повністю з англійською ідіомою, але передає її зміст у цьому контексті.

(23) *Climate activists declare war on 'gas guzzler' cars... by vandalising an electric Tesla* (ТТ: URL). - Кліматичні активісти оголосили війну автомобілям-"бензоїдам"... шляхом пошкодження електромобіля Tesla.

To declare war - оголосити війну

Ця ідіома передана з допомогою підбору фразеологічного еквіваленту, адже в цьому контексті "оголосити війну" також є фразеологічною одиницею.

(24) *The King's Speech could be a way back to electoral viability, but the Tories will have to hold the line* (20: URL). - Королівська промова може стати шляхом до повернення електоральної підтримки, але консерваторам доведеться тримати оборону.

To hold the line - тримати оборону

"Тримати оборону" є прикладом вживання часткового еквівалента, бо форма цих фразеологічних одиниць частково схожа, а їхній сенс є однаковим у цьому контексті.

(25) *Know your enemy: Where Germany are dangerous - and how they can be attacked* (ТТ: URL). - Знай свого ворога: чим загрожує Німеччина - і як на неї можуть напасти.

To know your enemy - знати свого ворога

Дослівний переклад при розкритті значення цієї ідіоми є калькуванням, при цьому сенс фразеологізма є чітким та зрозумілим.

(26) *Hostages mistakenly shot dead by Israeli troops were waving white flag* (ТТ: URL). - Заручники, помилково застрелені ізраїльськими військовими, "розмахували білим прапором".

To wave white flag - розмахувати білим прапором

"Розмахувати білим прапором" є повним фразеологічним еквівалентом в цьому випадку. Адже фразеологічна одиниця при перекладі є абсолютним відповідником ідіоми мови оригіналу.

(27) *North Korea weapons test is a shot across the bow of Washington* (TT:URL). - Випробування зброї Північною Кореєю - це попередження для Вашингтона.

A shot across the bow - попередження

Способом перекладу у цьому контексті є використання описового перекладу для розкриття сенсу англійської ідіоми.

(28) *Europe sets out stimulus plans as stingy Sunak keeps his powder dry* (TT:URL) - Європа розробляє плани стимулювання, тоді як скупий Сунак зберігає свої резерви.

To keep the powders dry - зберігати резерви

"Зберігати резерви" є прикладом застосування описового перекладу, з допомогою якого сенс ідіоми передається через вільні сполучення слів.

(29) *We are in the trenches now, dealing with the challenges as they come* (TT:URL). - Тепер ми у складних умовах, вирішуючи проблеми по мірі їх виникнення.

To be in the trenches - бути в складних умовах

Переклад цієї ідіоми є описовим, оскільки передає сенс фрази "to be in the trenches" з допомогою словосполучення, яке не належить до фразеологічних одиниць.

(30) *War powers in the age of terror* (TT:URL). - Військові сили в епохи терору.

The age of terror - епоха терору

"Епоха терору" належить до підбору повних фразеологічних еквівалентів, адже сенс англійської ідіоми переданий з допомогою відповідника і їхня форма співпадає.

Способи передачі значення мілітарних ідіом, які були застосовані під час перекладу:

- калькування - 4 ідіоми
- описовий переклад - 13 ідіом
- підбір повного еквівалента - 3 ідіоми
- підбір часткового еквівалента - 2 ідіоми
- підбір контекстуального відповідника - 4 ідіоми
- підбір ідіоматичного аналога - 1 ідіома

Під час аналізу способів перекладу було розглянуто 27 мілітарних ідіом на основі інтернет-дискурсу (на матеріалі сайту новин “Телеграф”).

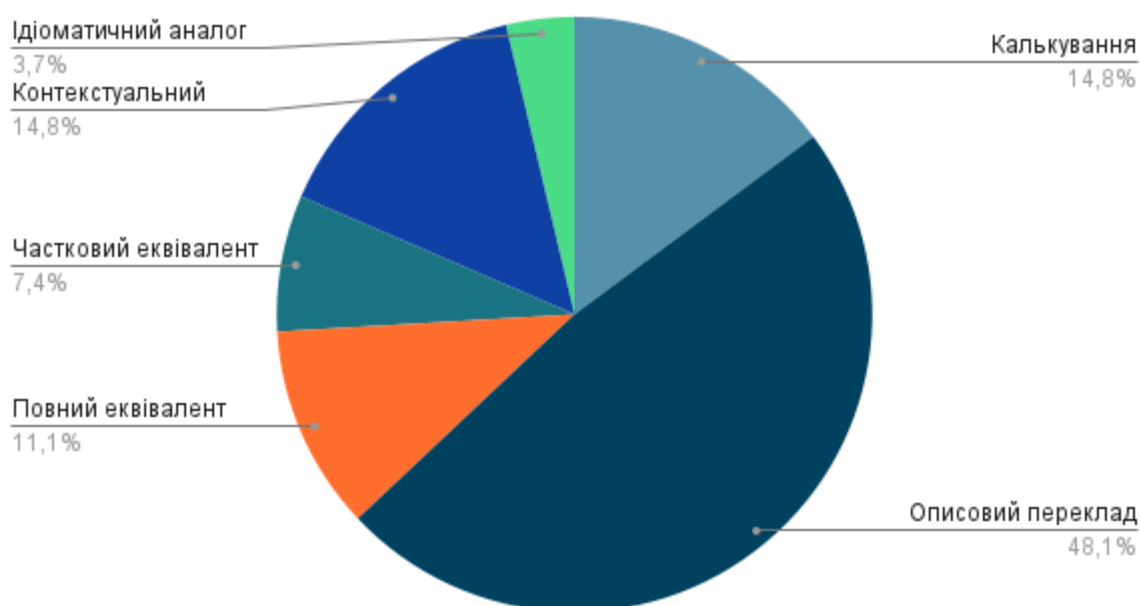

Рис. 1.1. Співвідношення способів перекладу мілітарних ідіом у виданні "The Telegraph"

Таким чином, 48,1% проаналізованих ідіом було перекладено з використанням описового перекладу, 14,8% з допомогою калькування та через підбір контекстуального відповідника, 11,1% з вживанням повного еквівалента, 7,4% - знайдення часткового еквівалента та завдяки опущенню, 3,7% - використання ідіоматичного аналога.

Оцінка ефективності перекладача полягає в здатності точно та вірно відтворювати сенс оригінального тексту, зберігаючи при цьому його стиль, тон та специфіку.

Загалом, використані стратегії перекладу є ефективними, оскільки текст правильно передає сенс оригіналу, враховуючи технічні аспекти та зберігаючи відповідний стиль та тон.

ВИСНОВКИ

Під час дослідження питання щодо вживання та перекладу лексичних та фразеологічних одиниць у військовій сфері ми розглядали значний, мало досліджений шар лексики та фразеології, що існують серед військовослужбовців Збройних Сил англomовних країн.

За допомогою наданих прикладів видно, що в основному військова лексика та фразеологізми відображають гумористичне ставлення до сутності, що може бути розцінено як своєрідний вираз "непокірності" перед суворими умовами воєнного часу та строгої дисципліни, що є характерним для Збройних Сил.

Фразеоматика військової сфери включає звороти, що служать для позначення різних явищ військової служби, озброєння і військової техніки, діяльності під час бойових дій і навчань, повсякденному житті військовослужбовців.

Найкращий спосіб передати фразеологізм фразеологізмом. Це є можливим тоді, коли англійська та українська мови запозичили фразеологічний зворот з інших мов (найчастіше класичних). Також можливий переклад фразеологічним аналогом.

Загальна ефективність перекладу військового тексту високого рівня свідчить про високу професійну майстерність перекладача. Текст вдало передає зміст оригіналу, зберігаючи його тон, стиль та емоційне забарвлення.

Вдале використання термінів, ідіом і технічних термінів свідчить про знання мови та здатність адаптувати їх до конкретного контексту. Дотримання правильної структури речень і граматичної точності сприяє легкості читання тексту.

Військова фразеологія поповнюється не лише завдяки створенню нових фразеологічних одиниць, але й завдяки розвитку нових значень у вже існуючих фразеологічних одиницях, хоча приклади таких ідіом є вкрай обмеженими.

Значення військових ідіом є більш вузькими, що пов'язано з їхньою спеціалізацією.

Військові ідіоми розкривають структурні та семантичні особливості, загальні для всіх ідіом, а також ряд специфічних рис, які визначаються характером цих нововведень та обсягом їхнього використання. Аналіз різних класифікацій військових ідіом в залежності від їхніх критеріїв дозволяє якісно систематизувати стійкі англійські вирази за різними ознаками і характеристиками. Одна й та сама ідіома може входити під кілька ознак класифікації.

Переклад характеризується уважністю до деталей, зокрема до граматичної правильності, точності термінів і збереження емоційного навантаження.

Адаптація до аудиторії та уникнення втрати інформації під час перекладу дозволяє тексту залишатися доступним і зрозумілим для широкого кола читачів.

Такий високий рівень професіоналізму перекладача гарантує високу якість виконаної роботи та відповідає високим стандартам у сфері перекладу.

З нашого погляду, поширене використання перекладачами описового перекладу пояснюється не лише відмінною лексикосинтаксичною сполучуваністю української мови порівняно з англійською, але й менш розвиненою військовою промисловістю і армійською системою взагалі. Це змушує фахівців або вживати поняття, відсутні в українській мові, або роз'яснювати значення вихідної одиниці, іноді користуючись досить детальними і "об'ємними" конструкціями.

Список використаних джерел

1. Алиева, А. Д., & Костик, Є. В. (2023). Особливості перекладу англійських ідіом. *Нова філологія*, (89), 9-14.
2. Арнольд, І. В. Стилїстика. (2010). Сучасна англійська мова: підручник для вузів. 10-е вид.: Флїнта: Наука, 384.
3. Блашків, О. В. (2014). Способи перекладу фразеологічних одиниць з англійської мови на українську. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія: Філологія (мовознавство). Вип. 20, 209-213. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzvdpu_filol_2014_20_43.
4. Василенко, Д. В. (2020). Військові зрушення англійської мови: фразеологічний фонд. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*, 9-15. URL : http://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/4_2020/part_2/4.pdf
5. Військові фразеологізми. URL : <https://ukrreferat.com/chapters/inomezna-mova/vijskovi-frazeologizmi.html>
6. Герцовська, Н. О., Шпеник Т. Б. (2021). Підходи до класифікації англійських ідіом: тематичний аспект. *Сучасні дослідження з іноземної філології. Збірник наукових праць*. Випуск 1(19). Відп. ред. Фабіан М.П. - Ужгород: Видавничий дім "Гельветика", 27-39.
7. Гречина, Л. (2002) Проблеми перекладу фразеологічних одиниць (на матеріалі німецької, української, латинської, російської мов. Волинь - Житомирщина, 85-89.
8. Камінська, В.С. (2011). Теоретичні дослідження фразеологічних одиниць у сучасній лінгвістиці. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 9, 123-129.

9. Курилко, О.В., Сидорук, Г.І. (2015). Особливості англійської ідіоматики в перекладацькому аспекті. URL: http://www.rusnauka.com/41_FPN_2015/Philologia/6_201910.doc.htm.
10. Максимов, С.Є. (2006). Практичний курс перекладу (англійська та українська мови): навчальний посібник. Київ: Ленвіт, 157.
11. Мишак, О.О. (2012). Прагматичні ідіоми в сучасній англійській мові. *Вісник Дніпропетровського університету ім. Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»*, 4.
12. Сокальська, Ю.О. (2019). Методичні прийоми для вивчення ідіом англійської мови. *«Young Scientist»*, 65.
13. Черней, Д. В., Бялик В.Д. (2019). Труднощі та способи перекладу англомовних фразеологізмів. *Закарпатські філологічні студії. Ужгород: Видавничий дім "Гельветика"*, Вип. 10, 138-141.
14. Baker, M.(1992) *In other words: a coursebook on translation*. London and New York: Routledge.
15. Bobrovnyk, S. M.(2016) *Etymology of English idioms*. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. Вип. 20 (2), 2.
16. Kovacs, G. (2016). About the Definition, Classification, and Translation Strategies of Idioms, 92-93. URL: file:///C:/Users/Admin/Downloads/About_the_Definition_Classification_and_Translation.pdf
17. Reiss, K. (2014). *Translation criticism – potentials and limitations*. London and New York : Routledge,
18. The idioms. Largest idioms dictionary. URL: theidioms.com

Список довідкової літератури

19. Oxford Idioms Dictionary for Learners of English. Oxford: Oxford University Press, 2003, 465.

Список джерел ілюстративного матеріалу

20. (ТТ) – The Telegraph

Apple in the crosshairs as Beijing plots its tech war retaliation -

[<https://www.telegraph.co.uk/technology/2019/05/23/apple-crosshairs-beijing-plots-tech-war-retaliation/>]

Boris Johnson wins tax battle in Westminster ... but he could lose the war as public unrest mounts -

[<https://www.telegraph.co.uk/politics/2021/09/10/boris-johnson-wins-tax-battle-westminster-could-lose-war-public/>]

British soldier will not be charged over 'friendly fire' death of comrade in Afghanistan -

[<https://www.telegraph.co.uk/news/2017/01/16/british-soldier-will-not-charged-friendly-fire-death-comrade/>]

Caster Semenya: 'Being born without uterus or with internal testicles doesn't make me less a woman' -

[<https://www.telegraph.co.uk/athletics/2023/11/07/caster-semenya-uterus-testicles-world-athletics-olympics/>]

Climate activists declare war on 'gas guzzler' cars... by vandalising an electric Tesla -

[<https://www.telegraph.co.uk/tesla/page-2/>]

David Cameron hung out to dry but Tories close ranks on Greensill inquiry -

[<https://www.telegraph.co.uk/politics/2021/04/14/lockdown-easing-boris-johnson-greensill-david-cameron-northern/>]

Dyson 'fighting a losing battle' despite rapid growth -

[<https://www.telegraph.co.uk/business/2018/03/01/dyson-fighting-losing-battle-skills-despite-rapid-growth/>]

Europe sets out stimulus plans as stingy Sunak keeps his powder dry -

[<https://www.telegraph.co.uk/business/2020/10/01/europe-sets-stimulus-plans-stingy-sunak-keeps-powder-dry/>]

Former police chief rejects Matt Hancock's Covid 'marching orders' in leaked WhatsApp texts -

[<https://www.telegraph.co.uk/news/2023/03/03/police-reject-matt-hancock-covid-marching-orders-whatsapp-leak/>]

Grindhouse: the making of the film that put Rose McGowan on the warpath -

[<https://www.telegraph.co.uk/films/0/grindhouse-making-film-put-rose-mcgowan-warpath/>]

Harry and Meghan aren't finding freedom. They're still living in the past -

[<https://www.telegraph.co.uk/news/2023/11/11/harry-and-meghan-arent-finding-freedom-theyre-still-living/>]

Hostages mistakenly shot dead by Israeli troops 'were waving white flag' -

[<https://www.telegraph.co.uk/world-news/2023/12/16/protests-tel-aviv-israeli-troops-kill-hostages-mistake/>]

How trouper Camilla is soldiering on, supporting the King – and practically ruling solo -

[<https://www.telegraph.co.uk/royal-family/2024/01/31/queen-camilla-supporting-charles-hospital-prostate/>]

Jack Grealish mocks Newcastle's Miguel Almiron during Man City's title celebrations -

[<https://www.telegraph.co.uk/football/2022/05/24/jack-grealish-mocks-newcastles-miguel-almiron-man-citys-title/>]

Know your enemy: Where Germany are dangerous - and how they can be attacked -

[<https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/29/know-enemy-where-germany-dangerous-how-can-attacked/>]

Manchester City take no prisoners as they batter Burton in League Cup semi -

[<https://www.telegraph.co.uk/football/2019/01/09/manchester-city-vs-burton-albion-carabao-cup-semi-final-first/>]

North Korea weapons test is a shot across the bow of Washington -

[<https://www.telegraph.co.uk/news/2018/11/19/north-korea-weapons-test-shot-across-bow-washington/>]

Omnishambles complete as Tories beat a humiliating retreat from the Leadsom amendment -

[<https://www.telegraph.co.uk/politics/2021/11/04/omnishambles-complete-tories-beat-humiliating-retreat-leadsom/>]

Perfectionist leaves no stone unturned

[<https://www.telegraph.co.uk/sport/2376521/Perfectionist-leaves-no-stone-unturned.html>]

Peter Heppell, Chindit who took part in fierce fighting behind enemy lines in the Burmese jungle – obituary -

[<https://www.telegraph.co.uk/obituaries/2022/09/25/peter-heppell-chindit-who-took-part-art-fierce-fighting-behind-enemy/>]

Racing returns at Longchamp where big shots go down in flames -

[<https://www.telegraph.co.uk/racing/2020/05/11/racing-returns-longchamp-big-shots-go-flames/>]

Rational Rishi is bringing Britain back to common sense -

[<https://www.telegraph.co.uk/news/2023/11/07/rational-rishi-is-bringing-britain-back-to-common-sense/>]

Retailers go Awol as shoppers struggle with missing or late deliveries -

[<https://www.telegraph.co.uk/money/consumer-affairs/retailers-go-awol-shoppers-struggle-missing-late-deliveries/>]

Robot war in Ukraine: Unmanned systems clash on the front lines -

[<https://www.telegraph.co.uk/news/2024/04/07/russia-war-ukraine-uav-ugv-drone-robot-unmanned-weapons/>]

Shareholders at Thomas Cook draw a line in the sand -

[<https://www.telegraph.co.uk/business/2017/02/09/shareholders-thomas-cook-draw-line-sand/>]

Shock and awe: we've been on front line for years, say women, as Royal Marines open up commando course to all -

[\[https://www.telegraph.co.uk/news/2018/08/26/shock-awe-front-line-years-say-women-royal-marines-open-commando/\]](https://www.telegraph.co.uk/news/2018/08/26/shock-awe-front-line-years-say-women-royal-marines-open-commando/)

Sooner or later the Chancellor will have to bite the bullet -

[\[https://www.telegraph.co.uk/business/2021/02/10/sooner-later-chancellor-will-have-bite-bullet/\]](https://www.telegraph.co.uk/business/2021/02/10/sooner-later-chancellor-will-have-bite-bullet/)

Sound the alarm! Woke warriors have just been handed a terrifying new weapon -

[\[https://www.telegraph.co.uk/columnists/2021/11/16/sound-alarm-woke-warriors-have-just-handed-terrifying-new-weapon/\]](https://www.telegraph.co.uk/columnists/2021/11/16/sound-alarm-woke-warriors-have-just-handed-terrifying-new-weapon/)

Teachers 'go rogue' and cancel nativities because of new Covid restrictions to tackle omicron -

[\[https://www.telegraph.co.uk/news/2021/12/01/teachers-go-rogue-cancel-nativities-new-covid-restrictions-tackle/\]](https://www.telegraph.co.uk/news/2021/12/01/teachers-go-rogue-cancel-nativities-new-covid-restrictions-tackle/)

The Leveson report: MPs cross the Rubicon on press regulation -

[\[https://www.telegraph.co.uk/comment/telegraph-view/9937807/The-Leveson-report-MPs-cross-the-Rubicon-on-press-regulation.html\]](https://www.telegraph.co.uk/comment/telegraph-view/9937807/The-Leveson-report-MPs-cross-the-Rubicon-on-press-regulation.html)

'They keep going even after being shot a few times': The daily life of a Russian soldier -

[\[https://www.telegraph.co.uk/world-news/2023/05/18/ukraine-war-daily-life-of-a-russian-soldier/\]](https://www.telegraph.co.uk/world-news/2023/05/18/ukraine-war-daily-life-of-a-russian-soldier/)

Ursula von der Leyen demands EU military integration and boots on the ground -

[\[https://www.telegraph.co.uk/world-news/2021/09/15/ursula-von-der-leyen-demands-eu-military-integration-boots-ground/\]](https://www.telegraph.co.uk/world-news/2021/09/15/ursula-von-der-leyen-demands-eu-military-integration-boots-ground/)

ДОДАТОК

	Текст оригіналу	Текст перекладу
1.	<i>Encircled Russian forces urged <u>to lay down arms</u> in key Donetsk town</i> (TT: URL).	У головному місті Донецьку оточені російські війська закликають <u>припинити вогонь</u> .
2.	<i>British soldier will not be charged over <u>'friendly fire'</u> death of comrade in Afghanistan</i> (TT: URL).	Британського солдата не судитимуть за смерть товариша від " <u>дружнього вогню</u> " в Афганістані.
3.	<i><u>Shock and awe</u>: we've been on front line for years, say women, as Royal Marines open up commando course to all</i> (TT: URL).	<u>Шок</u> : ми роками були на передовій, розповідають жінки, коли Королівська морська піхота оголосила про відкриття курсу підготовки спецпризначенців для всіх охочих.
4.	<i>Omnishambles complete as Tories <u>beat a humiliating retreat</u> from the Leadsom amendment</i> (TT: URL).	Безлад завершився, оскільки Торі <u>знали принизливої поразки</u> від поправки Лідсома.

5.	<i>Intimate letters written by Fighter Command officer Geoffrey Myers reveal the heroism and high jinks of life in the line of fire</i> (TT: URL).	Задушевні листи, написані офіцером винищувальної бригади Джеффри Майерсом, розкривають героїзм і тонкощі життя <u>на лінії вогню</u> .
6.	<i>A blunt attack and David De Gea's struggles: How Manchester United have regressed under Ole Gunnar Solskjaer</i> (TT: URL).	<u>Слабка гра</u> та негаразди Давіда Де Хеа: Як "Манчестер Юнайтед" регресував під керівництвом Уле-Гуннара Сульш'єра.
7.	<i>Dyson 'fighting a losing battle' despite rapid growth</i> (TT: URL).	Компанія Dyson <u>женеться за марною надією</u> , незважаючи на стрімке зростання
8.	<i>Netflix's German anti-war film fought tooth and nail with The Banshees of Inisherin in a nerve-wracking ceremony</i> (TT: URL).	Німецький антивоєнний фільм Netflix <u>бився не на життя, а на смерть</u> з "The Banshees of Inisherin" на церемонії вручення нагород, що тримала всіх у напрузі.
9.	<i>Caster Semenya, the woman caught in the crossfire of the trans sport row, tells her troubling story</i> (TT: URL).	Кастер Семеня, жінка, що <u>опинилася в центрі суперечок</u> щодо участі трансгендерних атлетів у змаганнях, розповідає

		свою непросту історію.
10.	<i>Ursula von der Leyen demands EU military integration and <u>boots on the ground</u> (TT: URL).</i>	Урсула фон дер Ляйєн вимагає військової інтеграції ЄС та <u>перебування військ на території країни</u> .
11.	<i>David Cameron hung out to dry but Tories <u>close ranks on Greensill inquiry</u> (TT: URL).</i>	Девіда Кемерона залишили напризволяще, але Топі <u>згуртувалися</u> під час розслідування Greensill.
12.	<i>Sooner or later the Chancellor will have to <u>bite the bullet</u> (TT: URL).</i>	Неминуче канцлерці доведеться <u>піти на жертви</u> .
13.	<i>Russian infantry are dispatched on blind charges nicknamed 'Zombie Waves' across <u>no-man's land</u>, running headlong into machine gun fire (TT: URL).</i>	Російські піхотинці, немов зомбі, йдуть на атаки через <u>нічийну землю</u> , де їх косить кулеметний вогонь.
14.	<i>Boris Johnson <u>wins tax battle in Westminster ... but he</u></i>	Борис Джонсон <u>переміг у</u> податковій <u>битві</u> у Вестмінстері, але через зростання невдоволення громадськості він може <u>програти</u>

	<i>could <u>lose the war</u> as public unrest mounts (TT: URL).</i>	<u>війну</u> .
15.	<i>Grindhouse: the making of the film that <u>put</u> Rose McGowan <u>on the warpath</u> (TT: URL).</i>	Grindhouse: фільм, який <u>вивів</u> Роуз МакГоуен <u>з себе</u> .
16.	<i>Was this really the “progressive new role” the Sussexes envisaged for themselves when they <u>dropped their Megxit bombshell</u> (TT: URL).</i>	Чи дійсно це була та "прогресивна нова роль", на яку Сассекси сподівалися, коли <u>оголосили</u> про Мегзіт?
17.	<i>The Queen has been left solo – but her unique sense of humour, voracious reading and sartorial choices are helping her <u>hold the fort</u> (TT: URL).</i>	Королева залишилася одна, але її унікальне почуття гумору, захоплення читанням та бездоганний стиль допомагають їй <u>тримати ситуацію під контролем</u> .
18.	<i>Peter Heppell, Chindit who took part in fierce fighting <u>behind enemy lines</u> in the Burmese jungle – obituary (TT: URL).</i>	Пітер Хеппелл, чіндіт, який брав участь у запеклих боях <u>в тилу</u> <u>ворога</u> в бірманських джунглях - некролог.

19.	<i>Manchester City <u>take no prisoners</u> as they batter Burton in League Cup semi</i> (TT: URL).	"Манчестер Сіті" <u>не залишають шансів</u> "Бертону" і перемагають у півфіналі Кубка Ліги.
20.	<i>The streaming service's most-watched show is an <u>under-the-radar</u> phenomenon</i> (TT: URL).	Найпопулярніше шоу на стрімінговому сервісі - <u>таємниця за сімома печатками</u> .
21.	<i>Bernardo Silva and Riyad Mahrez were also <u>in firing line</u> as England international aimed friendly jabs at their displays on the final day</i> (TT: URL).	Бернардо Сілва та Ріяд Махрез також <u>опинились під прицілом</u> , оскільки збірна Англії націлилась на їхні покази в останній день.
22.	<i>Former police chief rejects Matt Hancock's Covid '<u>marching orders</u>' in leaked WhatsApp texts</i> (TT: URL).	Колишній начальник поліції ігнорує <u>вказівки</u> Метта Хенкока щодо COVID-19 у викритих повідомленнях WhatsApp.
23.	<i>Climate activists <u>declare war</u> on 'gas guzzler' cars... by</i>	Кліматичні активісти <u>оголосили війну</u> автомобілям-"бензоїдам"... шляхом пошкодження електромобіля Tesla.

	<i>vandalising an electric Tesla</i> (TT: URL).	
24.	<i>The King's Speech could be a way back to electoral viability, but the Tories will have <u>to hold the line</u></i> (TT: URL).	Королівська промова може стати шляхом до повернення електоральної підтримки, але консерваторам доведеться <u>тримати оборону</u> .
25.	<i><u>Know your enemy</u>: Where Germany are dangerous - and how they can be attacked</i> (TT: URL).	<u>Знай свого ворога</u> : чим загрожує Німеччина - і як на неї можуть напасти.
26.	<i>Hostages mistakenly shot dead by Israeli troops '<u>were waving white flag</u>'</i> (TT: URL).	Заручники, помилково застрелені ізраїльськими військовими, " <u>розмахували білим прапором</u> ".
27.	<i>North Korea weapons test is <u>a shot across the bow of Washington</u></i> (TT:URL).	Випробування зброї Північною Кореєю - це <u>попередження</u> для Вашингтона.

28.	<i>Europe sets out stimulus plans as stingy Sunak <u>keeps his powder dry</u> (TT:URL).</i>	Європа розробляє плани стимулювання, тоді як скупий Сунак <u>зберігає свої резерви</u> .
29.	<i>We <u>are in the trenches</u> now, dealing with the challenges as they come (TT:URL).</i>	Тепер ми <u>у складних умовах</u> , вирішуючи проблеми по мірі їх виникнення.
30.	<i>War powers in <u>the age of terror</u> (TT:URL).</i>	Військові сили в <u>епоку терору</u> .
31.	<i><u>Sound the alarm!</u> Woke warriors have just been handed a terrifying new weapon (TT:URL).</i>	<u>Бий на сполох!</u> Пробуджені воїни щойно отримали нову жахливу зброю.
32.	<i>Racing returns at Longchamp where big shots <u>go down in flames</u> (TT:URL).</i>	Перегони повертаються в Longchamp, де головні фігури <u>згасають</u> .
33.	<i>How to resign: Hand in your notice without <u>burning bridges</u> (TT:URL).</i>	Як звільнитися: Подати заяву про звільнення, не <u>спалюючи мостів</u> .
34.	<i>Spain: <u>Taking the reins</u> (TT:URL).</i>	Іспанія: <u>Взяти кермо влади в свої руки</u> .
35.	<i>Police accuse courts of letting officers <u>'take the flak'</u></i>	Поліція звинувачує суди в тому, що вони дозволяють офіцерам

	<i>over Insulate Britain protests (TT:URL).</i>	" <u>брати на себе удар</u> " через протести "Ізолюй Британію".
36.	<i>How the Channel Tunnel helped us <u>bury the hatchet</u> with the French (TT:URL).</i>	Як тунель під Ла-Маншем допоміг нам <u>примиритися</u> з французами.
37.	<i>Retailers <u>go Awol</u> as shoppers struggle with missing or late deliveries (TT:URL).</i>	Роздрібні торговці <u>тікають</u> , а покупці борються з відсутністю або запізненням поставок.
38.	<i>I will <u>come out fighting</u>, donor warns Labour (TT:URL).</i>	Я <u>збираюся боротися</u> , - донор попереджає лейбористів.
39.	<i>The Leveson report: MPs <u>cross the Rubicon</u> on press regulation (TT:URL).</i>	Звіт Левесона: депутати <u>перейшли Рубікон</u> у регулюванні преси.
40.	<i>Shareholders at Thomas Cook <u>draw a line in the sand</u> (TT:URL).</i>	Акціонери Thomas Cook <u>проводять межу</u> .
41.	<i>Perfectionist <u>leaves no stone unturned</u> (TT:URL).</i>	Перфекціоніст <u>не залишає каменя на камені</u>
42.	<i>Teachers '<u>go rogue</u>' and cancel nativities because of new Covid restrictions to tackle omicron (TT:URL).</i>	Вчителі " <u>йдуть на хитрість</u> " і скасовують вертепи через нові обмеження Covid для боротьби з омікроном.

43.	<i>Iran warns of possible <u>'pre-emptive'</u> strike on Israel in coming hours (TT:URL).</i>	Іран попереджає про можливий <u>"превентивний"</u> удар по Ізраїлю в найближчі години.
44.	<i>Woody hates to get up early and respects those, who <u>march to the beat of their own drum</u>, therefore Apple's motto Think Different resonates with him deeply (TT:URL).</i>	Вуді ненавидить рано вставати і поважає тих, хто <u>рухається у власному ритмі</u> , тому гасло Apple "Думай інакше" глибоко резонує з ним.
45.	<i>Israel is winning <u>the battle for hearts and minds</u> in America (TT:URL).</i>	Ізраїль виграє <u>битву за серця і уми</u> в Америці.
46.	<i>Apple in the <u>crosshairs</u> as Beijing plots its tech war retaliation (TT:URL).</i>	Apple <u>під прицілом</u> , оскільки Пекін планує свою технологічну війну-відплату
47.	<i>Tory MP Tim Loughton to <u>stand down</u> at next election (TT:URL).</i>	Депутат від торі Тім Лафтон <u>покине свій пост</u> на наступних виборах.
48.	<i>Robot war in Ukraine: Unmanned systems clash <u>on the front lines</u> (TT:URL).</i>	Війна роботів в Україні: Безпілотні системи зіткнулися <u>на передовій</u> .

49.	<i><u>Collateral damage</u> and the mounting risk of a global 'Liz Truss' accident (TT:URL).</i>	<u>Супутній збиток</u> і зростаючий ризик глобальної аварії "Ліз Трасс".
50.	<i>France <u>did not fire on all cylinders</u> against Ireland, but their attack is still the best in the tournament (TT:URL).</i>	Франція <u>не вистрілила на всі сто</u> проти Ірландії, але їхня атака все одно залишається найкращою на турнірі.

РЕЗЮМЕ

Курсову роботу присвячено дослідженню способів перекладу мілітарних ідіом на основі інтернет-дискурсу. Під час виконання роботи було висвітлено основні поняття видів фразеологічних одиниць, описано існуючі способи перекладу ідіом у інтернет-дискурсі і здійснено аналіз лексичних і граматичних перекладацьких трансформацій мілітарних ідіом (усього 36 одиниць).

Ключові слова: ідіома, спосіб перекладу, лексична трансформація, граматична трансформація, інтернет-дискурс.